

Kansalliset dialogit valmistelun ja päättöksenteon tukena ministeriöissä

Osastopäällikkö Harri Martikainen, valtioneuvoston kanslia

**KANSALLISET
DIALOGIT**

Kansalliset dialogit lukuina 2020-2025

1000

Keskustelua

390

Järjestäjää

- Yhdistykset **140**
- Kunnat ja hallinto **100**
- Säätiöt, instituutiot ja koulutusyksiköt **100**
- Yritykset ja yksityiset ihmiset **50**

8000

Osallistujaa

- Ikä **5-90v**
- Käytetyt kielet **14**

130

Paikkakuntaa

- Inarista Hankoon, Maarianhaminasta Imatralle

Valtioneuvoston kanslia on hyödyntänyt Kansallisia dialogeja

- Tulevaisuusselonteon tulevaisuusdialogien kirjaukset toimivat syötteenä Kansallisten dialogien yhteenvedoon (kevät 2024)
- Kansallisia dialogeja hyödynnettiin Suomen kestävän kehityksen maaraportin laadinnan tukena (syksy 2024)
- KÄYNNISSÄ: Kansallisen dialogin järjestäminen on suosittu sitoumus Rasismin vastaisessa kampanjassa.

Tulevaisuusdialogityö osana tulevaisuusselontekoa

- 40 dialogia Suomen tulevaisuudesta: n. 300 osallistujaa.
- Dialogeihin kutsuttiin mukaan eri sukupolvia, eri taustoista tulevia ja erilaista arkea eläviä. Erityisesti mukaan pyrittiin kutsumaan eri-ikäisiä nuoria. Yhteistyössä Erätauko-säätiön ja alueellisten ja paikallisten toimijoiden kanssa.
- Keskusteluissa nousi esiin useita luottamuksen ja toivon näkökulmia. Erityisesti **luonnon merkitys, koulutuksen ja osaamisen tärkeys, hyvinvointivaltio ja demokratian sekä yhdenvertaisuuden arvostus koettiin tärkeinä asioina**. Näiden koettiin tukevan hyvinvointia sekä tasa-arvon ja turvallisuuden toteutumista. Keskusteluissa painotettiin myös oman vastuun merkitystä. Nuoret sekä heidän aktiivisuutensa koettiin tuovan toivoa.
- Osallistujissa herätti huolta erityisesti **sosiaalinen ja taloudellinen eriarvoistuminen, nuorten näköalattomuuden kokemukset, yhteiskunnallisten turvaverkkojen rapautuminen sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset**. Lisäksi osallistujia huoletti turvattomuuden ja syrjinnän kokemukset, erityisesti sodan pelko ja rasismi. Osallistujat keskustelivat myös nuorten pahoinvoinnista.

Kokonaisuus vastaa hallitusohjelman tavoitteisiin vahvistaa demokratiaa, osallisuutta ja luottamusta yhteiskunnassa sekä tavoitteeseen edistää lasten ja nuorten osallisuutta.

Näiden lisäksi dialogisarja vastaa tavoitteeseen vahvistaa hyvän keskustelun ja mielipiteen vaihtamisen kulttuuria.

Tulevaisuusdialogityö syötti suoraan syksyllä 2024 julkaistuu **kansallisten dialogien yhteenvetoraporttiin turvallisuudesta ja luottamuksesta**.

Kansalliset dialogit osana kestävän kehityksen politiikkakehystä

- Suomella on laaja ja moniulotteinen kestävän kehityksen politiikkakehys.
- Sen yhtenä keskeisenä osana on koko yhteiskunnan lähestymistapa, kokonaisvaltaisuus ja tulevaisuusorientaatio
- Suomi raportoi YK:lle edistymisestään kestävän kehityksen Agenda2030:n toimeenpanossa.
- Kansallisessa maaraportissa (VNR) tuotiin esille mahdollisimman laajasti yhteiskunnan moniäänisyys kestävän kehityksen nykytilasta ja tulevaisuudesta
- Tässä yhtenä tärkeänä menetelmänä käytettiin kansallisia dialogeja, osana Mikä tuo meidät yhteen – dialogeja
- Kestävän kehityksen dialogipäivä 2.12.2024: Viidessä Joensuussa toteutetussa dialogissa keskusteltiin mm. eri kestävyysulottuvuuksien saamasta huomiosta yhteiskunnassa, arjen yksinkertaisuudesta, mutta nousevasta ahneudesta.

- Rasisminvastaisessa Me puhumme teoin -kampanjassa on mukana jo [yli 80 organisaatiota](#).
- Yksi [kampanjan kattositoumuksen](#) ehdottamasta 17:stä toimenpiteestä on: "Mahdollistamme eri taustaisten ihmisten välisiä kohtaamisia keskinäisen ymmärryksen lisäämiseksi, esimerkiksi järjestämällä dialogeja."
- Eri taustoista tulevien ihmisten väliset kohtaamiset edistävät keskinäistä ymmärrystä ja lisäävät avoimuutta ja tietoisuutta erilaisista näkökulmista.
- Myös ministeriöt järjestävät [dialogeja rasismia vastaan](#) osana Kansallisia dialogeja.
- Esimerkiksi VNK on järjestänyt dialogit joulukuun 2024 rasisminvastaisen työn Järjestöfoorumissa sekä toukokuussa 2025 yhdessä Nuorten muslimien foorumin ja muiden ministeriöiden kanssa.
- Lisäksi Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO järjestää nuorten ja päättäjien välisiä dialogeja eri puolilla Suomea.

Kansliapäällikkökokousten käsittelyt

- Ministeriöiden kansliapäälliköt ovat käsitelleet Kansallisten dialogien yhteenvedoja yhteisissä kokouksissaan syksystä 2024 lähtien.
- Kansliapäällikkö johtaa ministeriön strategista suunnittelua ja toimeenpanoa, vastaa sisäisestä valvonnasta sekä tukee ministeriä laajakantoisissa asioissa ja hallinnonalan tulosohjauksessa.
- Kansliapäällikkökokouksen puheenjohtaja on pääministerin valtiosihteeri **Risto Artjoki**.
- Dialogien yhteenvedot tarjoavat arvokasta syötettä johdon keskusteluihin ja auttavat tunnistamaan, mitä kansalaiset pitävät tärkeänä – sekä miten ministeriöt voivat vastata siihen.

Dialogit ovat merkittävä keino torjua polarisaatiota ja vastakkain asettelua

- Demokratian vahvistaminen on tärkeää ja vuoropuhelu on tärkeä keino siihen.
- Jokainen dialogi on arvokas ja se on keino vahvistaa vuoropuhelua kansalaisten ja julkisen hallinnon välillä.

Kiitos!
Kysymyksiä?